
ΤΟ ΚΑΠΝΙΣΜΑ

Καπνίζουμε τσιγάρα, πούρα και καπνό σε πίπα. Η έρευνα δείχνει ότι οι ασθένειες που σχετίζονται με τον καπνό σκοτώνουν σχεδόν 13 500 ανθρώπους την ημέρα, σε παγκόσμιο επίπεδο. Προβλέπεται ότι, μέχρι το 2020, οι ασθένειες που σχετίζονται με τον καπνό θα προξενούν το 12% των θανάτων παγκοσμίως.

Ο καπνός περιέχει πολλές βλαβερές ουσίες. Οι πιο βλαβερές ουσίες είναι η πίσσα, η νικοτίνη και το μονοξειδίο του άνθρακα.

Ερώτηση 1

Ο καπνός εισπνέεται στους πνεύμονες. Η πίσσα από τον καπνό εναποτίθεται στους πνεύμονες και αυτό εμποδίζει την κανονική λειτουργία τους.

Ποια από τις παρακάτω λειτουργίες κάνουν οι πνεύμονες;

- A Τροφοδοτούν με οξυγονωμένο αίμα όλα τα μέρη του σώματός σου.
- B Μεταφέρουν στο αίμα σου οξυγόνο από τον αέρα που αναπνέεις.
- Γ Καθαρίζουν το αίμα σου μειώνοντας την περιεκτικότητα του διοξειδίου του άνθρακα στο μηδέν.
- Δ Μετατρέπουν τα μόρια του διοξειδίου του άνθρακα σε μόρια οξυγόνου.

Ερώτηση 2

Το κάπνισμα αυξάνει τον κίνδυνο εμφάνισης καρκίνου των πνευμόνων και μερικών άλλων ασθενειών.

Αυξάνει το κάπνισμα τον κίνδυνο εμφάνισης των παρακάτω ασθενειών; Να κυκλώσεις το «Ναι» ή το «Όχι» για κάθε περίπτωση.

Αυξάνει το κάπνισμα τον κίνδυνο να προσβληθείς από την ασθένεια αυτή;	Ναι ή Όχι;
Βρογχίτιδα	Ναι / Όχι
HIV/AIDS	Ναι / Όχι
Ανεμοβλογιά	Ναι / Όχι

Ερώτηση 3

Μερικοί άνθρωποι χρησιμοποιούν αυτοκόλλητα νικοτίνης για να βοηθηθούν να κόψουν το κάπνισμα. Τα αυτοκόλλητα προσκολλώνται στην επιδερμίδα και απελευθερώνουν νικοτίνη στο αίμα. Αυτό τους μετριάζει την επιθυμία για καπνό και τα συμπτώματα στέρησης, όταν έχουν σταματήσει το κάπνισμα.

Για να μελετηθεί η αποτελεσματικότητα των αυτοκόλλητων νικοτίνης, επιλέγεται τυχαία μια ομάδα 100 καπνιστών που θέλουν να κόψουν το κάπνισμα. Η συμπεριφορά της ομάδας μελετάται για έξι μήνες. Η αποτελεσματικότητα των αυτοκόλλητων νικοτίνης μετρείται με βάση τον αριθμό των ατόμων της ομάδας που δεν έχουν ξαναρχίσει το κάπνισμα στο τέλος της μελέτης.

Ποιο από τα παρακάτω είναι **το καλύτερο** πειραματικό σχέδιο;

- A Όλα τα άτομα στην ομάδα φορούν τα αυτοκόλλητα .
- B Όλοι φορούν αυτοκόλλητα εκτός από ένα άτομο που προσπαθεί να κόψει το κάπνισμα χωρίς αυτά.
- Γ Τα άτομα επιλέγουν εάν θα χρησιμοποιήσουν ή όχι αυτοκόλλητα, για να βοηθηθούν να κόψουν το κάπνισμα.
- Δ Επιλέγονται τυχαία τα μισά άτομα, για να χρησιμοποιήσουν αυτοκόλλητα, και τα άλλα μισά δεν τα χρησιμοποιούν.

Ερώτηση 4

Ποικίλες μέθοδοι χρησιμοποιούνται για να πείσουν τους ανθρώπους να κόψουν το κάπνισμα.

Βασίζονται στην **τεχνολογία** οι παρακάτω τρόποι που αφορούν την αντιμετώπιση του προβλήματος; Να κυκλώσεις το «Ναι» ή το «Όχι» για κάθε περίπτωση.

Βασίζεται στην τεχνολογία αυτή η μέθοδος μείωσης του καπνίσματος;	Ναι ή Όχι;
Η αύξηση της τιμής των τσιγάρων.	Ναι / Όχι
Η παραγωγή αυτοκόλλητων νικοτίνης που βοηθούν τους ανθρώπους να κόψουν το τσιγάρο.	Ναι / Όχι
Η απαγόρευση του καπνίσματος σε δημόσιους χώρους.	Ναι / Όχι

Ερώτηση 5 (Καταγραφή στάσης)

Πόσο ενδιαφέρεσαι για τις παρακάτω πληροφορίες;

Να σημειώσεις X σε ένα μόνο τετράγωνο σε κάθε σειρά.

	Ενδιαφέρομαι πολύ	Ενδιαφέρομαι μέτρια	Ενδιαφέρομαι λίγο	Δεν ενδιαφέρομαι καθόλου
Να γνωρίσεις πώς η πίσσα του καπνού μειώνει την αποδοτικότητα των πνευμόνων.	☐ ₁	☐ ₂	☐ ₃	☐ ₄
Να κατανοήσεις γιατί η νικοτίνη προκαλεί εθισμό.	☐ ₁	☐ ₂	☐ ₃	☐ ₄
Να μάθεις πώς ο οργανισμός επανέρχεται στην προηγούμενη κατάστασή του μετά το σταμάτημα του καπνίσματος.	☐ ₁	☐ ₂	☐ ₃	☐ ₄

Σημείωση 1. Από *Take the Test: Sample Questions from OECD's PISA Assessments* (σελ. 233- 234), από OECD, 2009, Paris: OECD.

Σημείωση 2. Μετάφραση θέματος από το Κέντρο Εκπαιδευτικής Έρευνας.

Θέμα που δόθηκε στους μαθητές/τριες για το Πρόγραμμα PISA 2006 (πιλοτική έρευνα).

ΤΟ ΚΑΠΝΙΣΜΑ

ΟΔΗΓΙΕΣ ΒΑΘΜΟΛΟΓΗΣΗΣ

ΕΡΩΤΗΣΗ 1

Αποδεκτή απάντηση

B. Μεταφέρουν στο αίμα σου οξυγόνο από τον αέρα που αναπνέεις.

Μη αποδεκτή απάντηση

Άλλες απαντήσεις.

ΕΡΩΤΗΣΗ 2

Αποδεκτή απάντηση

Ναι, Όχι, Όχι, με αυτήν τη σειρά.

Μη αποδεκτή απάντηση

Άλλες απαντήσεις.

ΕΡΩΤΗΣΗ 3

Αποδεκτή απάντηση

Δ. Επιλέγονται τυχαία τα μισά άτομα, για να χρησιμοποιήσουν αυτοκόλλητα, και τα άλλα μισά δεν τα χρησιμοποιούν.

Μη αποδεκτή απάντηση

Άλλες απαντήσεις.

ΕΡΩΤΗΣΗ 4

Αποδεκτή απάντηση

Όχι, Ναι, Όχι, με αυτήν τη σειρά.

Μη αποδεκτή απάντηση

Άλλες απαντήσεις.

Σημείωση 1. Από *Take the Test: Sample Questions from OECD's PISA Assessments* (σελ. 281 -282), από OECD, 2009, Paris: OECD.

Σημείωση 2. Μετάφραση οδηγιών βαθμολόγησης από το Κέντρο Εκπαιδευτικής Έρευνας.